

Oslo. 5. november 2021

Til Klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Kopi: Stortingets energi- og miljøkomite, Enova

Enova må støtte energitiltak i boliger og yrkesbygg

Energitiltak i boliger og yrkesbygg kan gi store mengder konfliktfri strøm. Nå haster det med å få på plass en helhetlig politikk og sterkere virkemidler for å hente ut potensialet.

Avsenderne av brevet støtter fullt ut utsagnet i Klimaplan for 2021-2030¹:

Frigjord energi i byggsektoren kan nyttast i andre sektorar for å erstatte fossil energi og kan hjelpe til med å avgrense både behovet for ny kraftproduksjon og inngrepa i urørt natur.

Norske klimakutt frem mot 2030 forutsetter tilgang på store mengder fornybar strøm. Å bygge ned støtteordningene i boliger og yrkesbygg vil svekke motivasjonen til å gjennomføre energitiltak. Da vil samfunnet gå glipp av store mengder konfliktfri strøm. Det kan resultere i at det blir vanskeligere, dyrere og skapes større motstand mot å gjennomføre andre viktige klimatiltak.

Det er altså nødvendig å justere Enova-avtalen for å utløse enøk-potensialet i boliger og yrkesbygg. Den nye Enova-avtalen for perioden 2021 – 2024 har ikke et eget mål for energieffektivisering. I januar 2021 varslet Enova at flere programmer rettet mot byggsektoren, som har hatt tradisjonell energieffektivisering som mål, skal avvikles. Begrunnelsen var at støtte ikke er avgjørende for videre markedsutvikling.

Det innebærer også at vi ikke lenger har energieffektivisering som et overordnet mål, selv om det fortsatt er viktig for en dag å kunne bli et lavutslippssamfunn.

Sitat fra [pressemelding](#), Øyvind Leistad, Markedsdirektør i Enova 29. oktober 2021

Avsenderne mener endringene i Enovas avtale og praksis ikke er i tråd med stortingsvedtak fra 30. mai 2017:

*Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2018 legge fram en plan for hvordan man kan realisere 10 TWh energisparing i bygg innen 2030. Planen skal inneholde en konkret nedtrappingsplan i bygg og **en virkemiddelpakke med eksisterende og nye virkemidler** for å realisere målet.*

Målet om 10 TWh energisparing ble først introdusert ved behandling av energimeldingen i juni 2016. Det har nå gått mer enn fem år uten at regjeringen har lagt fram noen plan. Tvert imot fjernes flere støtteprogrammer for energisparing i boliger og yrkesbygg som er avgjørende for å realisere dette målet.

Målet om 10 TWh energisparing i bygg innen 2030 vil i hovedsak måtte skje gjennom storskala utrulling av kjent og velprøvd teknologi. På grunn av ulike typer markedssvikt, og for å få tilstrekkelig tempo i omstillingen, er det helt nødvendig med støtteordninger og andre virkemidler. Støtte til introduksjon av ny teknologi er viktig, men ikke alene nok til at vi når våre mål for klimakutt og energisparing.

¹ Meld. St. 13 (2020 – 2021) Klimaplan for 2021– 2030

Enova-avgiften risikerer å miste sin legitimitet

Landets husholdninger betaler hvert år inn 400 millioner kroner til Klima- og energifondet i Enova-avgift². Enova sendte ut en [pressemelding](#) fredag 29. oktober der de sier at Enovas nye programtilbud mot forbrukere i større grad vil gå til tjenester lengre bak i verdikjeden.

Avsenderne ber politikerne ta grep for å sikre at Enova skal oppleves relevant for husholdningene. De som betaler inn, må få minst tilsvarende tilbake i støtte til energiltak. Det vil sikre Enova-avgiftens legitimitet.

Samme utfordringen gjelder også for yrkesbygg, der Enova har avviklet de mest tilgjengelige støtteordningene for energiforbedringer. I oppfølging av 10TWh-vedtaket må yrkesbygg få egnede virkemidler.

I denne omgang avgrenser vi oss til å gi innspill til forbedringer i Enova-ordningene for husholdningene.

Enova-avtalen må justeres

For å sikre at Enova opprettholder og videreutvikler programtilbud for enøk-tiltak mot husholdningene, ber vi om at Enova-avtalen justeres. Noe tilsvarende ble gjort i januar 2015 etter at Stortinget hadde vedtatt en rettighetsbasert ordning for enøk-tiltak i husholdningene.

Avsenderne ber om at følgende justert oppdrag tas inn i Enova-avtalen (side 6, avsnitt særlige vilkår):

Enova skal støtte tiltak hos husholdninger og forbrukere for å bidra til reduserte klimagassutslipp og omstilling til lavutslippssamfunnet.

Enova skal forvalte en tilskuddsordning for enøk-tiltak i husholdningene. Inntekter fra et påslag på nettariiffen innbetalt av husholdningene skal i sin helhet, minimum 400 millioner kroner, bli gjort tilgjengelig til enøk-tiltak i husholdningene. De midlene som ikke utbetales overføres til neste kalenderår.

Midlene må utbetales direkte til forbruker

Ved utgangen av 2021 er summen av midler som er avsatt til enøk-tiltak i husholdninger siden Enova-tilskuddet ble innført i 2015 på 1 800 millioner kroner. Det er i denne perioden et gap på 500 – 600 millioner kroner mellom hva som er avsatt, og hva Enova reelt har utbetalt til husholdningene.

Enova kan også velge å støtte øvrige tjenester lengre bak i verdikjeden som kommer forbrukerne til gode og bidrar til å redusere klimautslipp. Dette må finansieres gjennom den årlige bevilgningen på 2,6 milliarder kroner over statsbudsjettet. I 2020 delte Enova ut 3 307 millioner kroner til bedrifter og 158 millioner kroner til husholdninger.

Gi forbrukerne muligheten til å bidra i klimadugnaden

Regjeringen har gitt tydelige løfter om å sette vanlige folk først. Derfor har vi tillit til at det raskt blir gjort forbedringer i støtteordningene. Å gi vanlige folk mulighet til å bidra, kan styrke oppslutningen om klimadugnaden.

Derfor må regjeringen gi incentiv til investeringer i trinnvis energieffektivisering og lokal energiproduksjon. Utfordringen for forbrukerne er at kostnadene kommer i forkant, mens gevinsten hentes ut over lang tid etterpå. Erfaringen viser at mange derfor trenger en økonomisk dytt for faktisk å gjennomføre slike tiltak.

Vi ser frem til et godt samarbeid med klima- og miljøministeren, og ber også om et møte for å drøfte hvordan vi kan få vanlige folk med på klimadugnaden.

² Enova-avgiften: Et påslag for elektrisitetsbruk i husholdningene på 1 øre per kWh, i sum ca. 400 mill. kroner per år. I tillegg betaler eiere av yrkesbygg og anlegg 800 kroner per år per målepunkt, i sum ca. 300 mill. kroner per år.

Med vennlig hilsen

Truls Gulowsen, leder, Naturvernforbundet

Therese Hugstmyr Woie, leder, Natur og Ungdom

Jon Evang, fagansvarlig energi, Zero

Frode Pleym, leder, Greenpeace Norge

Anja Bakken Riise, leder, Framtiden i våre hender

Benjamin Strandquist, seniorrådgiver, Bellona

Karoline Andaur, generalsekretær, WWF Verdens naturfond

Jan Olav Andersen, forbundsleder, El og IT Forbundet

Trond Markussen, president, Norges ingeniør og teknologorganisasjon (NITO)

Bård Folke Fredriksen, adm. dir, Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL)

Morten Andreas Meyer, generalsekretær, Huseierne

Jørgen Leegaard, dir. samfunnspolitikk, Byggenæringens Landsforening (BNL)

Tore Strandskog, dir. næringspolitikk, Nelfo, en landsforening i NHO

Rolf Iver Mytting Hagemoen, daglig leder, Norsk Varmepumpeforening

Jøns Sjøgren, adm.dir., Byggevarerindustriens Forening

Frank Jaegtnes, adm.dir., Elektroforeningen

Marianne W. Røiseland, adm.dir., Rørentreprenørene Norge

Thor Lexow, adm.dir., VKE – Foreningen for Ventilasjon, Kulde og Energi

Hilde Widerøe Wibe, daglig leder, Norske Trevarer

Trine Kopstad Berentsen, daglig leder, Solenergiklyngen

Jarle Sørås, styreleder, Norsk solenergiforening